

ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΤΟ Ν.3943

Με το Νόμο 3943/2011 υπάρχει μία σημαντική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα φυσικά πρόσωπα που διαμένουν και εργάζονται στο εξωτερικό.

Πριν προχωρήσουμε στην ανάλυση του νόμου, είναι σκόπιμο να περιγράψουμε τη διαφορά ανάμεσα στη «συνήθη διαμονή» και τη «φορολογική κατοικία».

Φορολογική Κατοικία

Βάσει των άρθρων 51-56 του Αστικού Κώδικα τα φυσικά πρόσωπα έχουν κατοικία του τόπου της κύριας και μόνιμης εγκατάστασής τους, ενώ κανένας δεν μπορεί να έχει συγχρόνως περισσότερες από μία κατοικίες.

Σύμφωνα με τις αρχές φορολογίας του ΟΑΣΑ η φορολογική κατοικία ενός φυσικού προσώπου συνδέεται με τον τόπο στον οποίο βρίσκονται τα ζωτικά συμφέροντά του. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την επαγγελματική δραστηριότητα ενός φυσικού προσώπου (πχ. ένας ενεργός δικηγόρος στην Ελλάδα), την οικογενειακή του κατάσταση (πχ. το σχολείο που πηγαίνει το ανήλικο τέκνο) και φυσικά τα οικονομικά του συμφέροντα, δηλαδή τον τόπο όπου παράγει το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός του. Τα κριτήρια που ορίζει η Ελληνική φορολογική νομοθεσία περιγράφονται στη συνέχεια του άρθρου.

Συνήθης Διαμονή

Η «συνήθης διαμονή» εξαρτάται από το χρόνο στον οποίο βρίσκεται το φυσικό πρόσωπο σε μία χώρα. Η διεθνής πρακτική που εφαρμόζεται πλέον και στην Ελλάδα είναι η διαμονή να υπερβαίνει τις 183 ημέρες.

Περιπτώσεις

Ένα φυσικό πρόσωπο που έχει είτε την κατοικία του, είτε τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα, πρέπει να φορολογηθεί στην Ελλάδα για το Παγκόσμιο Εισόδημά του.

Αν κάποιος φυσικός πρόσωπος έχει μόνο τη συνήθη διαμονή (όχι την κατοικία) θα φορολογηθεί στην Ελλάδα μόνο για 3 διαδοχικά έτη, από το χρόνο έναρξης της διαμονής του στην Ελλάδα. Η προσθήκη αυτή δεν αντιπάρχεται με την αρχή της μοναδικότητας της φορολογικής κατοικίας η οποία ισχύει εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τα παραπάνω εξαιρούνται τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν στην Ελλάδα στα πλαίσια μίας μόνιμης εγκατάστασης, ανεξάρτητα από τη συνήθη διαμονή του φυσικού προσώπου. Τα εισοδήματα αυτά θα φορολογηθούν υποχρεωτικά στην Ελλάδα.

Παράδειγμα Α)

«Έλληνας Ιατρός διαμένει 10 χρόνια στην Αγγλία όπου έχει αγοράσει σπίτι. Στην Αγγλία διαμένει 280 ημέρες το χρόνο, ενώ στην Ελλάδα έχει εισόδημα από την μίσθωση ενός ακινήτου.»

Το άτομο αυτό έχει φορολογική κατοικία και συνήθη διαμονή εκτός Ελλάδας. Στην Ελλάδα δεν έχει υποχρέωση να δηλώσει το εισόδημα που αποκτά στην Αγγλία, παρά μόνο το εισόδημα που αποκτά στην Ελλάδα από τα ενοίκια. Φυσικά αν δηλώσει και το εισόδημα που αποκτά στην Αγγλία δεν θα φορολογηθεί περεταίρω, βάσει της Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολογίας μεταξύ Ελλάδας και Αγγλίας.

Παράδειγμα Β)

«Γερμανός Δάσκαλος διαμένει και εργάζεται στην Ελλάδα τα τελευταία 10 χρόνια. Στη Γερμανία δεν έχει κανένα εισόδημα, αλλά παίρνει μερίσματα από μία Αμερικάνικη Εταιρία.»

Το άτομο αυτό έχει υποχρέωση να δηλώσει και να φορολογηθεί στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά του, συμπεριλαμβανομένων και των μερισμάτων από την Αμερική, ανεξάρτητα με το γεγονός ότι είναι Γερμανός υπήκοος.

Παράδειγμα Γ)

Έλληνας Δικηγόρος διέμεινε και εργάστηκε για 250 ημέρες στη Γαλλία μέσα στο 2010. Ταυτόχρονα έχει εισοδήματα από ενοίκια στην Ελλάδα και λαμβάνει μερίσματα από μία Αγγλική Εταιρία.

Το άτομο αυτό θα φορολογηθεί στην Ελλάδα μόνο για το εισόδημα από τα ενοίκια και το μέρος που λαμβάνει από την Αγγλία (πλέον με 25%). Το εισόδημα που απέκτησε στη Γαλλία είναι υποχρεωμένος να το δηλώσει στην Ελλάδα, αλλά δεν θα φορολογηθεί περεταίρω εφόσον δηλώθηκε και φορολογήθηκε στην Αλλοδαπή κάτω από το καθεστώς της συνήθους διαμονής.

Αλλαγές με τον ν.3943

Η σημαντικότερη αλλαγή που επέφερε ο ν.3943 είναι ότι μετέφερε το βάρος της απόδειξης της φορολογικής κατοικίας στο φυσικό πρόσωπο.

Δηλαδή ότι το άτομο που τεκμαίρεται ότι η φορολογική του κατοικία είναι στην αλλοδαπή, θα πρέπει να προσέλθει στη ΔΟΥ Κατοίκων Εξωτερικού και να αποδείξει τόσο ότι έχει τη συνήθη διαμονή και τα ζωτικά του συμφέροντα στο εξωτερικό. Αν δεν προσέλθει ή δεν αποδείξει τα παραπάνω θα υποχρεωθεί να δηλώσει και να φορολογηθεί στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά του, ακόμα και αν είναι μόνιμος κάτοικος εξωτερικού.

Μέχρι πρότινος ένα φυσικό πρόσωπο που διέμεινε προσωρινά στο εξωτερικό μπορούσε να μεταφέρει και τη φορολογική του κατοικία στο εξωτερικό, ανεξάρτητα με τον τόπο που τελικά βρισκόντουσαν τα οικονομικά του συμφέροντα. Το αποτέλεσμα είναι να απαλλάσσεται από την υποχρέωση κατάθεσης φορολογικής δήλωσης και μέρος τους εισοδήματος που θα έπρεπε να φορολογηθεί στην Ελλάδα, να φορολογείται στο εξωτερικό με χαμηλότερους συντελεστές ή να μην δηλώνεται καθόλου. Παραδείγματα τέτοιου εισοδήματος είναι τα μερίσματα και οι τόκοι καταθέσεων.

Περαιτέρω ορίστηκαν κριτήρια για να θεωρηθεί ένα φυσικό πρόσωπο ότι έχει τα οικονομικά του συμφέροντα στην Ελλάδα:

α) συμμετέχει σε ποσοστό τουλάχιστον 25% σε εταιρεία που υπόκειται σε φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 2 ή συμμετέχει σε ποσοστό τουλάχιστον 5% σε νομικό πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 101, ή

β) το εισόδημά του που προκύπτει στην Ελλάδα υπερβαίνει το 30% των συνολικών του εισοδημάτων ή υπερβαίνει το ποσό των σαράντα πέντε χιλιάδων ευρώ, ή

γ) η αξία των περιουσιακών του στοιχείων στην Ελλάδα, από τα οποία προκύπτει εισόδημα, υπερβαίνει το 30% της αξίας των συνολικών περιουσιακών του στοιχείων ή υπερβαίνει σε ύψος το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ.

Τα δικαιολογητικά που θα απαιτηθούν για την τεκμηρίωση της φορολογικής κατοικίας, θα καθοριστούν στο μέλλον με εγκύκλιο του Υ.Ο. και όλοι οι κάτοικοι εξωτερικού πρέπει να ανταποκριθούν στην κλήση τους από τη ΔΟΥ Κατοίκων Εξωτερικού.

Αν είστε κάτοικος εξωτερικού και θέλετε να σας συμβουλευτούμε τι πρέπει να κάνετε, [μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας.](#)

Νανόπουλος Κωνσταντίνος

Πηγή: Taxexperts